Eger

[1]

Eger látképe [2] (részlet), Matthäus Merian, hely nélkül, 1687. (OSZK RNYT, App. M. 345)

A 15. században prosperáló püspöki székhely Magyarország három részre szakadása idején fontos végvárrá és a bortermeléséről híres kereskedelmi központtá vált. 1552-ben Dobó István várkapitány parancsnoksága alatt a vár (a nőket és gyerekeket is beleszámítva) kevesebb mint 2100 védője visszaverte egy nagy – a legújabb kutatások szerint 35-40 000 fős – török sereg támadását. A vár 1596-ban esett el, Eger egy szűk évszázadra az Oszmán Birodalom részévé vált, a keresztény csapatok 1687-ben foglalták vissza. A szőlőtermesztés és a borkereskedelem a 16. századra vált meghatározóvá a vidéken. A borkészítést a török hódoltság és az egri vár 1596-os eleste ugyan visszavetette, de nem szüntette meg, mert továbbra is komoly bevételt jelentett.

Közgazdaságtani fejtegetések kólika után

„Az egri bor méltán híres, és ha jó, alig marad el a burgunditól. Már régóta kecsegtettem magam azzal a reménnyel, hogy itt megiszom egy üveggel a legjobból, és megérkezésem után azonnal rendeltem is egy palackkal. A pincér azt mondta, hogy püspöki bort kérjek. Ez még magasabbra emelte az elvárásaimat, mert azt hittem, hogy a pincér egy püspöknek való borra gondolt, és mohón

megkóstoltam, amit hozott, de meglepődve tapasztaltam, hogy olyan rossz, mint a bogdányi bor. […] A szegény ember csak azt akarta közölni velem, hogy ez a püspök bora, és hogy ő csak az árusítással foglalkozik. […] Így történt, […] hogy kénytelen voltam meginni ezt az undorító italt egy olyan országban, ahol a legjobbat termelik belőle. Hasfájást kaptam, amit természetesen a püspöknek tulajdonítok, és meg kell torolnom az engem ért sérelmet.

A magyarországi kocsmák, akárcsak néhány más országban, egészen más rendszerben működnek, mint nálunk. Ezek vagy a városvezetés, vagy a városok és falvak tulajdonában vannak, így nagy bevételre tesznek szert azáltal, hogy kiadják őket azzal a feltétellel, hogy a kocsmáros átveszi a borukat és a sörüket, vagy pedig fix fizetést adnak a kocsmárosnak a fáradozásaiért, és a város megkapja az összes hasznot. Mindkét esetben a kocsmárosnak kevés előnye vagy hátránya származik a bor minőségéből, sőt, ha kétféle bora van, adhatja a vendégeknek a silányabb fajtát, és kérheti a jobbik árát, így csökkentve a minőséget. Ez tovább rontja az amúgy is rossz bort, de soha nem teheti jóvá. Ezekből a monopóliumokból adódik, hogy Magyarországon, ebben a boráról híres országban az utazó csak magánházaknál kaphat egy pohár jó bort, és a fogadóban megivott hitvány italért majdnem olyan magas árat kell fizetnie, mint Bécsben a jó, egészséges borért, bár ott adót fizetnek utána. Mindig is elleneztem a monopóliumokat, de most inkább, mint valaha, itt egy szembetűnő bizonyítékot szereztem káros mivoltukra.” – Robert Townson [3]

KAPCSOLÓDÓ TARTALMAK

A kiállítás leírása [4]

A Lázár-térképet bemutató honlap [5]

Alsó-magyarországi bányavárosok [6]

Pozsony [7]

Komárom és Visegrád [8]

Buda [9]

Pest [10]

2022/11/16 - 15:32

Source URL: https://oszk.hu/en/node/5760

Links:
[1] https://oszk.hu/sites/default/files/Eger_AppM_0345_reszlet.jpg
[2] https://regiritka.oszk.hu/apponyi-metszetek/eger-latkepe-2/
[3] http://oszk.hu/kiallitasok/europa-ege-alatt-kiallitas#Robert
[4] https://oszk.hu/kiallitasok/europa-ege-alatt-kiallitas
[5] https://lazarterkep.oszk.hu/
[6] https://oszk.hu/oldal/europa-ege-alatt-also-magyarorszagi-banyavarosok
[7] https://oszk.hu/oldal/europa-ege-alatt-pozsony
[8] https://oszk.hu/oldal/europa-ege-alatt-komarom
[9] https://oszk.hu/oldal/europa-ege-alatt-buda
[10] https://oszk.hu/oldal/europa-ege-alatt-pest